

MONITOR KOREAŃSKI

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie.

MGR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR KOREAŃSKI

LISTOPAD 2020

W POLITYCE ZAGRANICZNEJ SEUL SKUPIA SIĘ NA ODBUDOWIE GOSPODARCZEJ

Wysiłki południowokoreańskiego rządu na arenie międzynarodowej skupione zostały na promowaniu współpracy gospodarczej która postrzegana jest jako istotny element odbudowy po pandemii COVID-19. Władze dość dobrze poradziły sobie z kolejną fazą zakażeń przez co mają inne priorytety. Ogłosiły również, że wstrzymają się z zakupem szczepionek. W tym kontekście państwa europejskie czy Stany Zjednoczone, które w pierwszej kolejności muszą ograniczyć przyrost zakażeń sprawy odbudowy gospodarczej muszą odłożyć na później.

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

15 listopada: Korea Południowa została sygnatariuszem porozumienia o wolnym handlu RCEP. Prezydent Moon Jae-in oraz minister handlu Yoo Myung-hee podpisali porozumienie Regionalnego Kompleksowego Partnerstwa Gospodarczego (RCEP), które ma na celu utworzenie największej na świecie strefy wolnego handlu. Błękitny Dom ogłosił podpisanie paktu „historycznym momentem”, podkreślając także znaczenie porozumienia dla odbudowy gospodarczej po pandemii COVID-19. Jako przykład pozytywnego oddziaływania porozumienia przywołano obecne taryfy, stanowiące bariery w eksporcie, które z 40% (sprzedaż części samochodowych do Indonezji) mają zostać zredukowane do zera. Negocjacje dotyczące RCEP rozpoczęły się w 2012 roku. Koreański rząd oświadczył, że planuje przyspieszyć krajowe procedury ratyfikacji, aby porozumienie mogło wejść w życie jak najwcześniej.

17 listopada: Międzynarodowa Organizacja Hydrograficzna przyjęła nowy system nazewnictwa mórz. Seul od lat zabiegał o zmianę nazwy „Morze Japońskie” na „Morze Wschodnie”. Południowokoreański rząd z zadowoleniem przyjął decyzję o zastąpieniu obecnie obowiązującego systemu nazwami numerycznymi. System nazewnictwa mórz i oceanów został opracowany w 1929 roku, kiedy Półwysep Koreański znajdował się pod japońską okupacją.

19 listopada: ponownie nie osiągnięto konsensusu w sprawie powołania kierowników nowego organu antykorupcyjnego. Pomimo przyjęcia kilka miesięcy temu ustawy powołującej Biuro ds. Korupcji Wysokich Rangą

Urzędników (Corruption Investigation Office for High-Ranking Officials, CIO) nadal nie wybrano kierowników agencji. Po załamaniu się kolejnych rozmów międzypartyjnej komisji, partia rządząca oświadczyła, że będzie dążyć do zmiany ustawy dotyczącej CIO. Obecny mechanizm wybierania kierownictwa agencji miał stanowić zabezpieczenie przed upolitycznieniem przez dominującą partię. Jednak uzyskanie wymaganego konsensusu z partiami opozycyjnymi ostatecznie doprowadziło do problemów z wyborem szefa CIO. Powołanie agencji ds. korupcji posiadającej takie uprawnienia, które obecnie przysługują jedynie prokuraturze jest kluczowym elementem reformy organów ścigania przez rząd Moon Jae-ina.

21-22 listopada: Seul zwiększa zaangażowanie w rozwiązywanie globalnych problemów podczas szczytu G20. W kwestii walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami dla gospodarki prezydent Moon Jae-in przywołał skuteczność krajowej strategii, w której ograniczenia związane z kwarantanną nie oznaczały regionalnych blokad i zamknięcia granic. Tematem drugiego dnia szczytu była ochrona środowiska. W tej kwestii prezydent Moon Jae-in zapewnił, że Korea Południowa zamierza wprowadzić „śmiały” plan redukcji emisji dwutlenku węgla. Od kilku miesięcy Prezydent przedstawiał w kraju strategię połączenia wyjścia z kryzysu gospodarczego z technologiami sprzyjającymi środowisku, nazwaną Nowym Zielonym Porządkiem. Szczyt G20 był okazją do zaprezentowania tej inicjatywy na forum międzynarodowym.

23 listopada: Seul rozpoczął ostatnią fazę negocjacji w sprawie zakupu szczepionek na COVID-19. Premier Chung Sye-kyun ogłosił, że Seul planuje zakup 30 milionów dawek szczepionki przeciwko COVID-19. Rząd oświadczył, że po zakończeniu fazy negocjacji opinia publiczna zostanie poinformowana o ich wynikach. W tym procesie Seul ma kierować się dwoma przesłankami: zabezpieczeniem odpowiedniej ilości szczepionek dla obywateli oraz jakością (stopniem bezpieczeństwa) samych szczepionek.

27 listopada: renowacja systemu antybalistycznego THAAD spotkała się z oporem mieszkańców. Ministerstwo Obrony od wiosny tego roku kontynuuje renowację systemu antybalistycznego THAAD, zlokalizowanego w Seongju. Pomimo sytuacji epidemiologicznej grupy społeczne i mieszkańcy zorganizowali protest, uniemożliwiający dostarczenie do bazy elementów konstrukcyjnych. Był to kolejny taki incydent na przestrzeni ostatnich miesięcy. Amerykański system antybalistyczny obecny jest w Korei Południowej od 2017 roku.

KOMENTARZ

Zmiana sposobu nazewnictwa mórz jest jedynie częściowym zwycięstwem Korei Południowej. Decyzja Międzynarodowej Organizacji Hydrologicznej jest konsensusem w trwającym od lat sporze między Tokio a Seulem. Zamiast przyjąć lobbowaną przez Seul nazwę „Morze Wschodnie”, zdecydowano się stworzyć standard numeryczny. Intersująca jest tu reakcja Korei Południowej i Japonii – oba państwa ogłosiły zwycięstwo. Seul uznał, że decyzja o zmianie standardu oznacza „eliminację przeszkody” dla powszechnego używania proponowanej nazwy. W rzeczywistości zmiana ta nie oznacza porozumienia a jest otwarciem nowego frontu dyplomatycznego między Tokio i Seulem. Polem sporu będzie wpływanie na państwa trzecie w zakresie stosowania nazwy Morze Wschodnie/Morze Japońskie, bo nie wszystkie państwa przejdą na system numeryczny.

Dlaczego Korea Południowa nie spieszy się z pozyskaniem szczepionek na COVID-19? Choć władze Korei Południowej zapewniły o możliwie szybkim zapewnieniu obywatelom dostępu do szczepionek, to w rzeczywistości nie chcą się spieszyć. Koncerny takie jak Moderna zaproponowały Koreańczykom ponad 30 milionów dawek eksperymentalnych szczepionek, jednak minister zdrowia Park Neung-hoo ostudził zapał firm farmaceutycznych: wpierw muszą odbyć się negocjacje dotyczące ceny oraz jakości. W odróżnieniu od Europy czy Stanów Zjednoczonych, rozwój epidemii wydaje się być w Korei Południowej opanowany, co pozwala na rozciągnięcie procesu zakupu szczepionek. Ponadto Ministerstwo Zdrowia zamierza opracować szczegółowy harmonogram szczepień, który ma być udostępniony opinii publicznej. Należy zauważyć, że szeroki dostęp do informacji i przejrzystość rządowych działań są jednym z filarów koreańskiej strategii walki z COVID-19, która odniosła sukces.

Intensywne protesty przeciwko systemowi THAAD wskazują, że napięcia wywołane rozmieszczeniem systemu antyrakietowego w Korei Południowej są nadal obecne. Warto nadmienić, że w maju br. wymiana rakiet w bazie Seongju spotkała się także z krytyką ze strony Pekinu, które postrzegają system jako zagrożenie. Natomiast w październiku organizacje społeczne i mieszkańcy blokowali dostawy komponentów konstrukcyjnych, a same protesty często przybierały agresywny charakter. Ponadto negatywny wpływ na relacje z Chinami i wywoływanie niepokojów społecznych przeważają nad potencjalnymi zaletami w postaci odstraszenia KRLD. Wszystko dzieje w kontekście planowej wizyty Xi Jinpinga w Seulu.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

8 listopada: możliwości dwustronnej współpracy zostały omówione przez **Koreę Południową i Słowację**. Ambasador Korei Południowej Chung Byeong-hwa został zaproszony przez dyrektora Dyrektoriatu Generalnego ds. Współpracy Ekonomicznej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Dušanem Matulay. Spotkanie miało na celu omówienie możliwości wzmocnienia współpracy gospodarczej.

10 listopada: możliwości inwestycyjne w Polsce zostały omówione podczas **webinarium zorganizowanego przez KOTRA i PAIH**. Koreańska Agencja Promocji Handlu i Inwestycji (KOTRA) oraz Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH) w 2017 roku podpisały porozumienie w sprawie współpracy instytucjonalnej. Jednym z elementów tej współpracy ma być rozszerzenie wymiany handlowej i inwestycyjnej. Temu służyło zorganizowane w listopadzie webinarium, które skupiło się przede wszystkim na rozwoju możliwości inwestycyjnych koreańskich firm w Polsce. Po stronie koreańskiej w wydarzeniu udział wzięły Ambasada Republiki Korei w Warszawie, Koreańska Korporacja Zagranicznej Infrastruktury i Urbanizacji (KIND), spółka Hyundai Rotem oraz inne koreańskie firmy. Ze strony polskiej udział wzięli przedstawiciele Ministerstw Rozwoju, Pracy i Technologii oraz Klimatu i Środowiska, a także Banku Gospodarstwa Krajowego. Podczas webinarium zaprezentowano planowane przez polski rząd polityki gospodarcze, związane m.in.: z odbudową gospodarki po pandemii COVID-19 czy ochroną środowiska. Koreańczycy natomiast przedstawili realizowane przez siebie projekty, które mogłyby zainteresować Polskę.

18 listopada: **Samsung Engineering Co. zrealizuje na Węgrzech południowokoreańską inwestycję**. Spółka Doosan Corporation Europe, należąca do koreańskiego koncernu Doosan Souls wybrała Samsung Engineering Co. jako konstruktora zakładu produkcyjnego w mieście Tatabánya na Węgrzech. Będzie to druga fabryka miedzianych folii wykorzystywanych w produkcji baterii do samochodów elektrycznych Doosan na Węgrzech. Budowa pierwszego zakładu, który działa od kwietnia, również została zrealizowana przez południowokoreańskiego wykonawcę.

20 listopada: **władze województwa śląskiego i ambasador Korei Południowej omówili kwestie związane ze współpracą**. Ambasada Republiki Korei w Warszawie zorganizowała spotkanie z władzami lokalnymi województwa śląskiego, aby omówić kwestie związane z obecnością południowokoreańskich firm w regionie. W spotkaniu uczestniczyli ambasador Sun Mira, wicemarszałek

województwa śląskiego Wojciech Kałuża, prezes Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Janusz Michałek oraz prezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach Tomasz Zjawiony.

24 listopada: Incheon International Airport zostało wybrane na doradcę strategicznego dla Centralnego Portu Komunikacyjnego. Pełnomocnik rządu ds. CPK wiceminister Marcin Horała poinformował o wyborze głównego południowokoreańskiego lotniska jako doradcy ze względu na „unikalną wiedzę i specjalistyczne know-how”, które będą niezbędne podczas realizacji takiego projektu jak Centralny Port Komunikacyjny. Port Incheon, uznawany za jedno z najlepszych lotnisk na świecie pod względem jakości obsługi, miał zaproponować „znacząco niższą cenę” niż konkurencyjne lotnisko z Japonii. Wartość kontraktu, który ma zostać podpisany w grudniu wyniesie 3,5 mln euro i obowiązywać ma przez trzy lata. Po tym czasie umowa może zostać przekształcona w strategiczne partnerstwo.

24 listopada: Korea Południowa i Czechy podpisały zrewidowaną umowę o usługach lotniczych. Nowe porozumienie zostało podpisane w Pradze przez ambasadora Korei Południowej Kim Tae-jina i czeskiego ministra transportu Karela Havlicka. Kolejnym krokiem będzie ratyfikacja przez czeski parlament. Zmiany w umowie umożliwiają liniom lotniczym obsługiwany przez państwa członkowskie Unii Europejskiej korzystanie z trasy lotniczej Incheon-Praga.

25 listopada: KOTRA zorganizowała seminarium dla koreańskich zainteresowanych inwestycjami na Węgrzech. Koreańska Agencja Promocji Handlu i Inwestycji w Budapeszcie zorganizowała webinarium mające na celu przedstawienie węgierskich inicjatyw inwestycyjnych, prawa pracy, kultury biznesowej, a także możliwości wykorzystania funduszy unijnych. Webinarium prowadził ekspert ds. inwestycji oraz przewodniczący zarządu Węgierskiej Agencji Inwestycji i Promocji (HIPA) Róbert Ésik. Do koreańskich firm zwrócił się także ambasador Choi Gyu-sik, który zachęcał do „aktywnych inwestycji zagranicznych” pomimo pandemii COVID-19 – jako sposobu na wyjście z kryzysu.

KOMENTARZ

Jedną ze strategii przyciągnięcia koreańskich inwestycji do Polski było zaprezentowanie założeń unijnego funduszu odbudowy. Podczas webinarium organizowanego przez agencje KOTRA i PAIH, polskie Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii zaprezentowało możliwości odbudowy dzięki funduszom unijnym i środkom z budżetu UE na lata 2021-2027. Biorąc pod uwagę, że południowokoreańskie media w tym miesiącu w kontekście Polski najczęściej pisały o strajku kobiet i zawetowaniu unijnego budżetu, pytaniem

pozostaje czy decyzja polskiego rządu nie odstraszy potencjalnych koreańskich inwestorów? Na tym tle relacje gospodarcze Korei z Węgrami wydają się być dość silnie scementowane ostatnimi osiągnięciami w tym faktem, iż Korea jest największym zagranicznym inwestorem na Węgrzech. W kontekście stosunków gospodarczych Seulu z państwami Europy Środkowej to Warszawa może stracić więcej.

Objęcie funkcji doradcy strategicznego przy realizacji projektu CPK w Polsce buduje koreańską dumę narodową. W południowokoreańskich doniesieniach medialnych na ten temat dominowały dwa wątki: dotychczasowe osiągnięcia Incheon International Airport na arenie międzynarodowej oraz zwycięstwo na japońską ofertą. Od 2009 roku południowokoreański port lotniczy uczestniczył w realizacji 30 projektów na całym świecie. Prezes firmy Lim Nam-soo oświadczył także, że „istnieje duże prawdopodobieństwo” przekształcenia doradztwa w strategiczne partnerstwo, co jeszcze bardziej umocniłoby pozycję największego koreańskiego portu lotniczego.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

3 listopada: KRLD umieściła miny lądowe wzdłuż granicy z Chinami. Narodowa Służba Wywiadowcza (NIS) zdała przed Zgromadzeniem Narodowym raport dotyczący działań podejmowanych przez władze KRLD w związku z pandemią COVID-19. Według agencji jednym ze sposobów było uszczelnienie granicy z Chinami poprzez rozmieszczenie min lądowych. Według NIS w Korei Północnej można zaobserwować „koronawirusową traumę”, wywołaną świadomością, że kraj nie dysponuje odpowiednimi środkami ochrony ludności. W związku z tym podejmowane są wszelakie środki prewencyjne, które mogą wpływać także na relacje międzykoreańskie, czego dowodem może być sprawa zabicia południowokoreańskiego urzędnika pod pozorem ochrony przed rozprzestrzenianiem się koronawirusa. Ponadto KRLD nie przyjmuje żadnych dostaw z zewnątrz, w tym z Korei Południowej.

3 listopada: Korea Północna mogła wszcząć śledztwo w sprawie śmierci południowokoreańskiego urzędnika. Według Narodowej Służby Wywiadowczej pojawiły się poszlaki wskazujące na to, że KRLD mogła podjąć śledztwo w sprawie śmierci południowokoreańskiego urzędnika we wrześniu tego roku. Takiego śledztwa żądała strona południowokoreańska.

12 listopada: Seul wyraził nadzieję na oficjalne zakończenie wojny koreańskiej w trakcie prezydentury Joe Bidena. Prezydent Moon Jae-in

w rozmowie telefonicznej z prezydentem-elektem Joe Bidenem wyraził nadzieję na wspólną budowę trwałego pokoju na Półwyspie Koreańskim. W Błękitnym Domu odbyło się także posiedzenie Rady Bezpieczeństwa Narodowego, które miało na celu omówienie wzmocnienia sojuszu między Waszyngtonem i Seulem, szczególnie w kontekście negocjacji z KRLD.

16 listopada: Ministerstwo ds. Zjednoczenia pozyskało fundusze na budowę muzeum w strefie zdemilitaryzowanej. Ponad 1,7 mln USD ma zostać przeznaczony na przekształcenie posterunku wokół wzgórza nazwanego w czasie wojny koreańskiej Arrowhead Ridge w muzeum. Według Ministerstwa obiekt ma stać się symbolem pojednania poprzez upamiętnienie żołnierzy, którzy zginęli w czasie wojny domowej. Ponadto rząd zgodził się przekazać Ministerstwu ds. Zjednoczenia dodatkowe środki finansowe na renowację połączeń kolejowych w rejonie strefy zdemilitaryzowanej.

20 listopada: Minister ds. Zjednoczenia zapowiedział pomoc KRLD przy zakupie szczepionek na COVID-19. Minister ds. Zjednoczenia Lee In-young podkreślił także potrzebę zbudowania międzykoreańskiego systemu wspólnego reagowania w obliczu rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych. Jak zauważył Minister istnieje podstawa do takiej inicjatywy w postaci porozumienia międzykoreańskiego z listopada 2018 roku. Według ministra Lee In-younga należy otworzyć międzykoreańskie centrum reagowania na choroby zakaźne w jednym z przygranicznych miast, co przekształci Półwysep Koreański „w bezpieczne miejsce w czasie, gdyby pandemia stała się nową normą”. W wystąpieniu Minister ds. Zjednoczenia wezwał także organizacje pozarządowe do aktywnego poszukiwania sposobów współpracy międzykoreańskiej.

23 listopada: w dziesiątą rocznicę ostrzelania wyspy Yeonpyeong Ministerstwo Obrony zapowiedziało konieczność zwiększenia siły kraju. Minister Obrony Suh Wook oświadczył, że „prawdziwy pokój musi być wspierany przez znaczącą siłę”. Korea Południowa potrzebuje ustanowienia „silnej postawy obronnej”, aby chronić pokój i dobrobyt na Półwyspie Koreańskim i nie dopuścić do podobnych incydentów, jak ten z 2010 roku.

27 listopada: KRLD próbowała wykraść dane z południowokoreańskich firm farmaceutycznych. Według Narodowej Służby Wywiadowczej (NIS) udaremniono ataki hakerskie na serwery firm farmaceutycznych pracujących nad szczepionką na COVID-19. Celem ataku miały paść także firmy ze Stanów Zjednoczonych, Kanady czy Francji. Warto przypomnieć, że od początku wybuchu pandemii Korea Północna odmawia przyjęcia oficjalnej pomocy ze strony Korei Południowej.

KOMENTARZ

Nowa amerykańska administracja może nie przybliżyć formalnego zakończenia wojny koreańskiej. Zwycięstwo Joe Bidena w wyborach prezydenckich spotkało się w Korei Południowej z entuzjazmem, rozbudzając nadzieję na wznowienie negocjacji z KRLD. Zapał studził były sekretarz generalny ONZ Ban Ki-moon. Według niego wymóg denuklearyzacji przed podpisaniem traktatu pokojowego nie zmieni się pod kierownictwem Joe Bidena. Istotną zmianą dla Korei Południowej może być za to większe zaangażowanie Seulu w negocjacje przez Waszyngton. Według Ban Ki-moona nowa administracja może zwrócić się do Seulu o pełnienie roli mediatora. Warto odnotować, że według badania opinii publicznej przeprowadzanego przez National Unification Advisory Council ponad 70% Koreańczyków popiera rolę Korei Południowej jako pośrednika w negocjacjach z KRLD.

Czy szczepionki przeciwko COVID-19 mogą zapewnić nowe otwarcie w relacjach międzykoreańskich? Z analizy informacji należy wnosić, że Ministerstwo ds. Zjednoczenia upatruje w tym szansę na przełamanie trwającego od miesięcy impasu w relacjach z KRLD. Minister ds. Zjednoczenia pomimo krytyki – szczególnie ze strony środowisk konserwatywnych – dwukrotnie zapowiedział działanie na rzecz udostępnienia Korei Północnej szczepionek, nawet jeśli nie zabezpieczy się odpowiedniej ilości dla Korei Południowej w pierwszej fazie zakupu. Jednocześnie KRLD na łamach gazety Rodong Simnun nie zmieniła wcześniejszego stanowiska, zapewniając, że nie przyjmie żadnej pomocy z zewnątrz.

Działania Ministerstwa ds. Zjednoczenia wskazują, że stanowisko rządu względem pojednania z KRLD niemal za „wszelką cenę” nie uległo zmianie. W tym miesiącu przypadała 10. rocznica ostrzelania wyspy Yepnpyeong przez północnokoreańską artylerię. Już wtedy reakcja rządu była krytykowana jako zbyt łagodna – jako przyzwolenie na północnokoreańskie prowokacje bez surowych konsekwencji. W ceremonii zorganizowanej z okazji 10. rocznicy tego wydarzenia udziału nie wziął minister ds. zjednoczenia Lee In-young. Zamiast tego Minister wydał oświadczenie, w którym wykazał potrzebę dalszego angażowania się w naprawę relacji międzykoreańskich – a takie incydenty jak wyburzenie biura łącznikowego w Kaesong powinny zostać zapomniane. Według Lee In-younga należy nie tylko odbudować zniszczone biuro, ale także dążyć do otwarcia nowych placówek w innych północnokoreańskich miastach.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

